

מחשלים את זיגל

את היחידה שזקפה לזכותה את חשיפת פרשיות השחיתות המרהימות בשנות השיכעים.

היחידה שהיתה עד לפני כשלוש שנים מקור גאווה המישטרה, ושימשה מחסום בפני כעל-שררה שלא חלו כאמצעים כדי להתחזק, מעוררת כיום רחמים. מתוך 90 חוקרים מוכשרים, מיומנים, אמינים ומיקצועיים שהיו בה — נותרו כחצי.

מתוך כ־50 חוקרים הרשומים בה, שליש לא הוכשרו כלל לתפקידם. חוקרים שמגיע להם קידום, נחסמו ולא קודמו.

נושאי חקירה חשובים סובלים חבלות, שנגרמות על-ידי צמרת המישטרה. חוקרי היחידה נשלחים לעבר דות-שיטור רגילות, או לטיפול בעברי רות שוחר ועירות.

הלשנות, איומים ואווירה עכורה השתלטו על היחידה.

„הם פשוט ממיתים אותנו“, אמר חוקר אחר. „הם מפעילים נגדנו שיטות טירור, רק שנעזוב את המישטרה או את היחידה“, אמר חוקר אחר.

מדוע זה קרה?

התשובה לכך נעוצה בהיסטוריה הקצרה של היחידה לחקירות הונאה במטה הארצי.

היחידה הוקמה ב־1974. היא יועדה לטיפול בעבירות של מה שהוגדר כ„עבירות הצווארון הלבן“. לפני כן טיפלו בעניינים כאלה מחלקת החקירות במטה הארצי או יחידות מקומיות של חקירות-הונאה, המופעלות על-ידי שלושת המחוזות.

עד 1967 היתה רמת הפשיעה של הצווארון הלבן נמוכה יחסית. אחרי מלחמת-ששת-הימים שונה האקלים החברתי בישראל. בשנים 1967-1972 רווח על עליה בפשעים מסוג זה, על שיחוד אנשים במימסד, על עבירות מטבע, מעילות וגניבות.

הן המישטרה והן גופים ממשלתיים חיפשו פיתרון לנגע. המישטרה, שלא היתה ערוכה לכך, עמדה חסרת-אונים מול המידע שזרם אליה.

דעת-הקהל הישראלית היתה נסערת כפי שלא היתה מעודה. היחידה לחקירות-הונאה במטה הארצי של המישטרה שוב עלתה לכותרות. ראש המחלקה, בנימין זיגל, כיכב בעיתונות, ברדיו ובטלוויזיה. היה נדמה לרגע שכא הקץ על נגע השחיתות ורמיסת החוק בידי חלק מאנשי השררה בישראל.

חוקרי היחידה חקרו כרוזמנית חשדות לגבי אישים מרכזיים במימסד הישראלי. שר אחד נחקר בחשדות שיש קרן שודית על שמו באירופה. אנשי קבוצה פוליטית אחרת נשאלו על מקור הכספים שלהם.

קבלו המקורב למיפלט השלטון נשאל, איך הצליח לרכוש כל-כך הרבה קרקעות בגדה-שירלשעבר התבקש להבהיר מהיכן השיג כסף לבניית וילה מפוארת. שני עיתונאים מקורבים לאחת המיפלטות נעצרו, בעיקבות מידע שאומת, כי הם שיחדו אנשי-מישטרה כדי שייסגרו נגדם תיק אחר. שלושה ראשי עיריות הגיעו למכונת-אמת, והתגלו כדוברי שקר בעניין מתן רשיונות בנייה לקבלנים פרטיים בעריהם. מנכ"ל משרד ממשלתי נחקר על קבלת שוחד מיני. באחד מהראיונות הטלוויזיוניים אמר זיגל: „אנו משוועים לכוח-אדם. אומנם צמרת המישטרה הגדילה את התקנים ביחידה, אך אנחנו לא מסוגלים לעמוד בעומס. היקף החומר שלא טופל גדול פי כמה מזה שאתם, האורחים, שומעים עליו.“

הציבור בארץ היה המום. מאז התקופה שבה נחשפו פרשיות יהושע ברציון, מיכאל צור, אשר ידליו, שמואל רכטמן, דויד פלד ואהרון אברחמיצ'א, לא נחשפו שעורריות כמו הפרשיות החדשות. הפעם ננער את כל המערכת, אמר פקיד בכיר בפרק לישות כשיחת-רדע, „אנחנו ננקה את הארץ הזאת.“

שני חוקרים מפקד היחידה לחקירות הונאה במטה הארצי, בנימין זיגל, מנשק יד גברת מעל לראשו של ראש אגף-הערב כשהם לבושים אזרחי ונראים שלווים ונינוחים.

הביקורת והחשבונאות של התעשייה האווירית.

על פייט הוטל להקים יחידת-חקירות-הונאה נפרדת ועצמאית. כראש היחידה המיוחדת מונה בנימין זיגל.

בשלהי העשור בא לארץ פרופסור אמריקאי, עוזא סטוטלנר, כדי לחקור מהי הסיבה להצלחת היחידה ואיך אפשר ליישם את הצלחותיה בארץ-צות-הברית. הוא נפגש לצורך כך עם צמרת המישטרה, עם שרים, עם פרופסורים שונים, ועם מיכאל צור, במהלך ישיבות הוועדה. הרליקו אור ארום בצמרת המישטרה.

אם לא די בכך, הצביע דו"ח מבקרה-מדינה של אותה השנה על חוסר יכולתה של המישטרה לטפל בעבירות מירמה. הדו"ח מתח ביקורת על העסקת רואי-חשבון מבחון, ועל ניגוד האינטרסים הנוצר במיקרים כאלה.

באותה תקופה מונה שאול רוזוליו, איש מישטרה ותיק, כמפכ"ל. הוא החליט למקד את פעילות המישטרה בחקירות פישעי הצווארון הלבן, הן

עבירות שחיתות של המימסד במחוז תל-אביב.

בניגוד לפייט, זיגל עלה מתוך המישטרה והיה מוכר ומקובל בקרב קציני המישטרה. הוא הגיע לשיא קידומו, ולא היה חשש שבחקירות יהיו לו שיקולים קרייריסטיים בלתי-ענייניים. הוא היה ריקרום לפרישה, כדי להרגיש שיש לו מעמד עצמאי בתוך ההיררכיה המישטרתית, זיגל הוא אדם בעל ביטחון עצמי, תוקפני ובעל כריזמה.

כך חשב אז המימסד על זיגל.

„שיטות טור“

ל זה הוא תסריט דימוני, שלא ירחש לעולם. הסיבה מחלקתו של זיגל מתחוללת. למרות שהמידע שמגיע אליה הוא רב ביותר, אין לאיש ספק — המחלקה הפסיקה לתפקד. יודע-דבר אף נוקבים בתאריך

תשע שנים אחרי הקמת היחידה ללוחמה בשחיתות במטה הארצי

היא גוססת — כשצמרת המישטרה ומישרד-הפנים מנסים לחסלה בשקט

שריצה או את עונש-המאסר שלו. כמיסמך שחיבר סטוטלנר, הוא תיאר את הסיבה מדוע נבחר רוזאק זיגל לתפקיד.

זיגל היה גיבור מילחמה בצבא הפולני שלחם בנאצים. הוא היה ידוע כבעל אומץ מוסרי ופיסי מרשים, ורכש לו שם של חוקר מבריק, בעל רעיונות ובעל אופי עקשני בתחום

שריצה או את עונש-המאסר שלו. כמיסמך שחיבר סטוטלנר, הוא תיאר את הסיבה מדוע נבחר רוזאק זיגל לתפקיד.

זיגל היה גיבור מילחמה בצבא הפולני שלחם בנאצים. הוא היה ידוע כבעל אומץ מוסרי ופיסי מרשים, ורכש לו שם של חוקר מבריק, בעל רעיונות ובעל אופי עקשני בתחום

שניגוד האינטרסים שבו נתקלו גרם לבעיות בהתקדמות החקירה במישטרה.

הקש ששבר את גב הגמל היה פרשת נתיבי נפט ומנכ"ל, מוטי פרידמן, שהתפוצצה ב־1972. ועדת-החקירה שהוקמה אז, התפטרות שרי המישטרים חוסר יכולת המימסד להתמודד עם הפרשיות שנחשפו

סמלי, שבו החלה קבורת המחלקה: ה־1 בינואר 1981, היום שבו מונה אריה איבצון כמפכ"ל, אחרי הרחלת המפתיעה של האלוף (מיל') הרצל שפיר.

למרות שרישמית לא סוכם על כך דבר, זה ברור לכל מי שקרוב לעניינים. מאז מינויו של איבצון, חברו יחדיו הצמרת הפוליטית הישראלית וצמרת המישטרה, ועשו כל מאמץ כדי לחסל